

Mødedokument

B9-0308/2021

2.6.2021

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af Rådets og Kommissionens redegørelser

jf. forretningsordenens artikel 132, stk. 2

om imødegåelse af den globale covid-19-udfordring: virkningerne af en fritagelse af covid-19-vacciner, -behandlinger og -udstyr fra WTO's TRIPS-aftale og forøgelse af produktionskapaciteten i udviklingslande (2021/2692(RSP))

Helmut Scholz, Manon Aubry, Martin Schirdewan, Marc Botenga, Kateřina Konečná, Dimitrios Papadimoulis, Marisa Matias, Silvia Modig, Nikolaj Villumsen, João Ferreira, Malin Björk, Manuel Bompard, Idoia Villanueva Ruiz, Sira Rego, Miguel Urbán Crespo, Fernando Barrena Arza, Mick Wallace, Chris MacManus
for The Left-Gruppen

Europa-Parlamentets beslutning om imødegåelse af den globale covid-19-udfordring: virkningerne af en fritagelse af covid-19-vacciner, -behandlinger og -udstyr fra WTO's TRIPS-aftale og forøgelse af produktionskapaciteten i udviklingslande (2021/2692(RSP))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Verdenssundhedsorganisationens (WHO's) manifest om en sund og grøn genopretning efter covid-19,
 - der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder fra 1948,
 - der henviser til FN's Generalforsamlings resolution af 3. april 2020 om global solidaritet med henblik på bekæmpelse af coronavirussygdommen 2019 (covid-19),
 - der henviser til WHO's beslutning om at støtte initiativet om oprettelse af en "covid-19-pulje for intellektuel ejendomsret" af 18. maj 2021,
 - der henviser til ajourføringsrapporten af marts 2020 fra FN's Konference for Handel og Udvikling om chokvirkningerne af covid-19 for udviklingslandene,
 - der henviser til sin beslutning af 19. maj 2021 om fremskyndelse af fremskridt og bekæmpelse af uligheder med henblik på at eliminere aids som en trussel mod folkesundheden senest i 2030¹,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2,
- A. der henviser til, at covid-19-pandemien fortsat spreder sig over hele verden til trods for udviklingen af vacciner, idet mere end 168,73 millioner mennesker angiveligt er blevet smittet på verdensplan, og 3 653 063 mennesker er døde;
- B. der henviser til, at verden ikke har råd til gentagne katastrofer på linje med covid-19, uanset om disse katastrofer udløses af den næste pandemi eller skyldes tiltagende miljøskader og klimaændringer;
- C. der henviser til, at retten til fysisk og mental sundhed er en grundlæggende menneskerettighed; der henviser til, at alle personer uden forskelsbehandling har ret til adgang til moderne og omfattende sundhedstjenester; der henviser til, at universel sundhedsdækning er et verdensmål for bæredygtig udvikling, som alle underskrivere har forpligtet sig til at opfylde senest i 2030, og specifikt er nedfældet i verdensmål 3, 13, 14 og 17;
- D. der henviser til, at artikel 168 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) foreskriver, at "der skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved

¹ Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0250.

fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter";

- E. der henviser til, at de offentlige sundhedssystemer er under stort pres for at sikre passende behandling af alle patienter; der henviser til, at de modtager stadig færre finansielle midler og bliver forsømt på grund af liberaliserings- og privatiseringsprocesser og højrefløjens økonomiske stramninger; der henviser til, at de derfor i ringere grad er i stand til at fungere i såvel normale som unormale situationer, herunder det nuværende covid-19-udbrud;
- F. der henviser til, at det anslås, at to milliarder mennesker verden over ikke har adgang til basale lægemidler;
- G. der henviser til, at poliovaccinen blev bragt på markedet patentfri, og at sygdommen nu er udryddet i mange af verdens regioner; der henviser til, at den sydafrikanske regering under Nelson Mandela blev tvunget til at gøre brug af obligatoriske licenser for at fremme prismæssigt overkommelige og kvalitetsbetonede generiske produkter, så den ikke behøvede at betale urimeligt høje priser til multinationale lægemiddelvirksomheder, der anvendte patenter på HIV-lægemidler;
- H. der henviser til, at store medicinalvirksomheder ikke bør drage fordel af denne pandemi på bekostning af befolkningens sundhed; der henviser til, at vacciner, lægemidler, udstyr og diagnostik til bekæmpelse af covid-19-pandemier skal være et reelt globalt fælles gode;
- I. der henviser til, at over 200 000 EU-borgere allerede har støttet det europæiske borgerinitiativ "ingen profit på pandemier", som har til formål at gøre antipandemiske vacciner og behandlinger til et globalt offentligt gode, der er frit tilgængeligt for alle;
- J. der henviser til, at covid-19 har påvist den indbyrdes afhængighed mellem menneskers sundhed og vores planets sundhed; der henviser til, at klimaforandringer og miljøforringelser øger forekomsten af zoonotiske sygdomme, dvs. sygdomme, der overføres fra dyr til mennesker;
- K. der henviser til, at covid-19-udbruddet har vist, at det internationale system ikke har været i stand til at sikre lige adgang til de vacciner og andre produkter, der er nødvendige for at bekæmpe pandemien;
- L. der henviser til, at 75 % af vaccinerne hidtil kun er blevet distribueret i 10 lande, hvilket viser, at der er en uacceptabel ulighed i adgangen til vacciner mellem rige lande og udviklingslande;
- M. der henviser til, at 19 producenter fra mere end en halv snes lande i Afrika, Asien og Latinamerika ifølge Verdenssundhedsorganisationen har udtrykt interesse for at øge produktionen af mRNA-vaccine; der henviser til, at kun 40 % af verdens produktionskapacitet hidtil har været anvendt til fremstilling af vacciner mod covid-19;
- N. der henviser til, at COVAX-faciliteten hidtil ikke har opfyldt forventningerne til vaccinationsdækning i udviklingslandene og kun har leveret 72 mio. vaccinedoser til 125 lande, hvilket kun er tilstrækkeligt for 1 % af deres befolkninger;

- O. der henviser til, at COVAX-initiativet er afhængigt af donationer fra rige lande og produktionskapacitet hos store medicinalvirksomheder, der er indehavere af vaccinepatenter, og ikke støtter produktionskapaciteten i udviklingslandene; der henviser til, at COVAX-initiativet ikke hjælper udviklingslandene med at overvinde afhængigheden af hverken vaccineproduktionens værdi og forsyningskæder eller adgangen til de nødvendige råvarer;
- P. der henviser til, at der allerede er en vis fleksibilitet i aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder (TRIPS), der giver landene mulighed for at beskytte folkesundheden og øge adgangen til lægemidler, f.eks. ved hjælp af obligatoriske licenser; der henviser til, at rige medlemmer af Verdenshandelsorganisationen (WTO), såsom EU og dets medlemsstater, Japan, Schweiz og USA, tidligere har undergravet anvendelsen af fleksibiliteten i TRIPS-aftalen i udviklingslandene for at beskytte deres lægemiddelindustriens interesser;
- Q. der henviser til, at en betydelig mængde offentlige midler fra medlemsstaterne og EU er blevet anvendt til udvikling af vacciner; der henviser til, at EU og offentlige institutioner, selv om de stiller offentlige midler til rådighed, ikke har kapacitet til at kontrollere anvendelsen af de licenser og teknologier, der er udviklet takket være deres finansiering;
- R. der henviser til, at Indien og Sydafrika siden oktober 2020 officielt har forelagt WTO et forslag om midlertidig fritagelse for intellektuelle ejendomsrettigheder for vacciner, lægemidler, udstyr og diagnostik i forbindelse med covid-19; der henviser til, at forslaget har modtaget støtte fra omkring 100 lande i WTO samt fra snesevis af civilsamfundsorganisationer og også fra Parlamentet;
- S. der henviser til, at det ifølge en nylig undersøgelse offentliggjort af Public Citizen i samarbejde med Imperial College ville være muligt at fremstille 8 mia. doser mRNA-vaccine på et år, som ville dække en stor del af verdens vaccinationsbehov, hvis der indrømmes en midlertidig fritagelse for covid-19-vaccinepatenter;
- T. der henviser til, at en garanti for globale vaccineproduktionsanlæg på denne måde vil være nødvendig for enhver mellem- og langsigtet strategi for at opfylde behovene for en vellykket bekæmpelse af covid-19 inden for det næste årti, hvilket blev påvist i forbindelse med kampen mod hiv-virus;
1. beklager dybt, at Kommissionen hidtil har modsat sig det forslag, som Indien og Sydafrika fremsatte i WTO i 2020 om midlertidigt at give afkald på TRIPS-aftalen, som blev støttet af mere end 100 WTO-medlemmer, og som, hvis det accepteres, kan bidrage til at øge den globale produktion af vacciner, der er behov for, og til at redde tusindvis af menneskeliv;
 2. mener, at den covid-19-fritagelse fra TRIPS-aftalen, som Indien og Sydafrika har foreslået, på passende vis tager hånd om de juridiske hindringer for at maksimere produktionen og udbuddet af de lægemidler, der er nødvendige til covid-19-vacciner, -behandling og -forebyggelse;
 3. beklager, at de kontrakter, som EU har indgået med medicinalvirksomheder, ikke indeholder klausuler om håndhævelse af teknologioverførsler med henblik på at øge

vaccineproduktionen globalt;

4. understreger, at Kommissionen hidtil har besluttet kun at tillade teknologioverførsel til vaccineproduktion på frivillig basis, hvilket har mindsket chancerne for at øge vaccineproduktionen i EU og globalt;
5. understreger, at blokering af denne fritagelse er en alvorlig hindring for at sætte en stopper for denne pandemi, da den globale ulighed i adgangen til vacciner forlænger denne sundhedskrise og skaber flere risici, herunder risikoen for nye varianter, der vil være resistente over for eller unddrage sig eksisterende vacciner;
6. glæder sig over den amerikanske regerings meddelelse om, at den agter at støtte en midlertidig patentfritagelse for vacciner i WTO, og håber, at den snart vil blive omsat til et officielt skriftligt forslag samt til konkrete tiltag, der har til formål at fremskynde den globale vaccineproduktion; opfordrer USA og andre WTO-medlemsstater til at sætte en stopper for eksportforbud mod vacciner og råstoffer;
7. mener, at en hurtig godkendelse af en midlertidig TRIPS-patentfritagelse er afgørende for at øge covid-19-vaccineproduktionen globalt, navnlig i udviklingslandene, og bidrage til at bekæmpe covid-19-pandemien og redde tusindvis af menneskeliv; understreger, at anvendelsen af fleksibiliteten i TRIPS-aftalen og en fritagelse for intellektuelle ejendomsrettigheder ikke udelukker hinanden, men supplerer hinanden;
8. opfordrer Kommissionen til på alle niveauer i WTO at støtte forslaget om en midlertidig fritagelse for intellektuelle ejendomsrettigheder for covid-19-vacciner, lægemidler, diagnostik og udstyr og til at indlede tekstbaserede drøftelser uden yderligere forsinkelse;
9. anerkender det vigtige bidrag, som EU har ydet i form af donationer til COVAX-faciliteten og Team Europe-initiativet til 1 mia. EUR om fremstilling af og adgang til vacciner, lægemidler og sundhedsteknologier i Afrika; noterer sig Kommissionens forslag til WTO, såsom oprettelsen af en kommission for sundhed og handel inden for WTO med henblik på forberedelse af den tolvte WTO-ministerkonference, men mener, at alle disse foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at reagere på det presserende behov for at øge produktionen af vacciner i udviklingslandene uden at garantere fritagelsen fra TRIPS-aftalen;
10. beklager, at medicinalvirksomheder har besluttet ikke at engagere sig på frivillig basis i WHO's pulje for adgang til teknologi vedrørende covid-19 (C-TAP), et initiativ, der tilskynder til frivilligt bidrag med intellektuel ejendomsret, teknologi og data til støtte for global deling og opskalering af fremstilling og levering af covid-19-lægemidler; opfordrer indtrængende EU til at forpligte medicinalvirksomheder til at dele deres teknologier og patenter gennem C-TAP-initiativet og til straks at dele deres knowhow med industrier i udviklingslande og tredjelande, som allerede har givet udtryk for, at de er til rådighed til at bidrage til vaccineproduktion;
11. opfordrer internationale donorer og EU til at diversificere indkøb af vacciner ved at købe vacciner fra alle lande og/eller lægemiddelvirksomheder, der har udviklet covid-19-vacciner, som er anerkendt af WHO;

12. minder om, at en styrkelse af det offentlige udbud af universel sundhedspleje er den bedste måde at bekæmpe globale epidemier, beskytte vores samfund og tackle uligheder i adgangen til sundhedspleje; understreger, at den aktuelle situation fremhæver behovet for offentlig kontrol med lægemiddelindustrien og produktionen af medicinsk udstyr;
13. understreger betydningen af forebyggelse af pandemier og behovet for at gennemføre forebyggende strategier; støtter udviklingen af en international traktat om pandemier i WHO's regi med henblik på at styrke modstandsdygtigheden over for fremtidige pandemier; støtter anbefalingen fra Den Mellemstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelse (IPBES) om oprettelse af et mellemstatsligt råd på højt plan om forebyggelse af pandemier, som vil lette samarbejdet mellem regeringerne;
14. opfordrer til, at "One Health"-princippet, ved hvilket forbindelsen mellem menneskers, dyrs og miljøets sundhed anerkendes, gennemføres fuldt ud; minder om betydningen af sundhed i alle politikker; anerkender, at pandemier opstår som følge af den mikrobielle mangfoldighed i naturen, og bemærker med dyb bekymring, hvordan menneskeskabte økologiske forstyrrelser og ubæredygtigt forbrug samt virkningerne af klimakrisen i høj grad forværrer risikoen for flere afsmittende virkninger af zoonoser; understreger behovet for en drastisk optrapning af indsatsen for at standse den globale opvarmning ved 1.5 grader for at beskytte og genoprette biodiversitet og levesteder og sikre et bæredygtigt forbrug;
15. opfordrer til, at der i alle handelsaftaler indgår en europæisk sanitær undtagelse, der meddeles WTO, vedrørende adgang til patenter på medicinske apparater og lægemidler for at sikre, at sundhedsprodukter behandles anderledes end andre kommercielle produkter; understreger, at der ikke bør indføres restriktioner for staters mulighed for at gribe ind i den offentlige sundhedssektor;
16. opfordrer til, at TRIPS-aftalen reformeres, så landene i det globale syd kan få lige og økonomisk overkommelig adgang til de teknologier og lægemidler, som deres befolkninger har brug for; opfordrer til, at lægemidler til offentlig sundhed undtages fra patentsystemet for at sikre, at fattige lande har den lovlige ret til at fremstille og importere generiske udgaver af livsvigtige lægemidler;
17. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen